

การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน Sustainable Tourism Development

แผนแม่บทโลกหรือ
แผนปฏิบัติการ 21

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
(Sustainable Tourism)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
(Ecotourism)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
(Cultural Tourism)

รองศาสตราจารย์บุญเลิศ จิตต์จันทนา
เพ็ญศิริ ศรีคำภา

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	1
1.1 ประวัติความเป็นมาของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	2
1.2 ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	4
1.3 ลักษณะของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	5
1.4 หลักการพื้นฐานของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	6
1.5 กรอบแนวทางปฏิบัติของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	7
1.6 รูปแบบของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	8
1.7 สรุปบทที่ 1	12
บทที่ 2 แนวคิดของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	15
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	16
2.2 ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	17
2.3 แนวคิดของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	17
2.4 ข้อควรคำนึงของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	19
2.5 องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	21
2.6 สรุปบทที่ 2	23
บทที่ 3 การพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว	25
3.1 ความหมายของทรัพยากรท่องเที่ยว	26
3.2 ความสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยว	26
3.3 ประเภทของทรัพยากรท่องเที่ยว	27
3.4 องค์ประกอบของทรัพยากรท่องเที่ยว	30
3.4 การพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	31
3.5 การอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	37
3.6 สรุปบทที่ 3	42

บทที่ 4 การพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว	45
4.1 แนวคิดการตลาดท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	46
4.2 นักท่องเที่ยวคุณภาพเพื่อพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	54
4.3 ภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวคุณภาพ	58
4.4 แนวทางการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	61
4.5 สรุปบทที่ 4	66
บทที่ 5 การพัฒนารัฐกิจท่องเที่ยว	69
5.1 องค์ประกอบของรัฐกิจท่องเที่ยว	76
5.2 แนวคิดการพัฒนารัฐกิจท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	80
5.3 ปัจจัยในการพัฒนารัฐกิจท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน	83
5.4 สรุปบทที่ 5	85
บทที่ 6 การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	87
6.1 คุณสมบัติแหล่งน้ำของสิ่งแวดล้อม	88
6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อม	91
6.3 สิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว	93
6.4 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	94
6.7 การพัฒนาเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	101
6.8 สรุปบทที่ 6	103
บทที่ 7 การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น	105
7.1 ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่น	106
7.2 การประเมินศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของชุมชนท้องถิ่น	110
7.3 องค์การปกครองท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น	119
7.4 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของชุมชนท้องถิ่น	123
7.5 การให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	127
7.6 สรุปบทที่ 7	129
บทที่ 8 การพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว	131

8.1 การให้ความรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนแก่ผู้เกี่ยวข้อง	132
8.2 รูปแบบของการให้ความรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนแก่ผู้เกี่ยวข้อง	137
8.3 การจัดทำสื่อความหมายเพื่อสร้างจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	140
8.4 การจัดเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติหรือวัฒนธรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	145
8.5 สรุปบทที่ 8	155
บทที่ 9 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามหลักช่วงชั้นโอกาสทางนันทนาการ	157
9.1 ความหมายและประโยชน์ของหลักช่วงชั้นโอกาสทางนันทนาการในเขตพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	158
9.2 การแบ่งเขตพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามหลักช่วงชั้นโอกาสทางนันทนาการ	159
9.3 กิจกรรมนันทนาการทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	163
9.4 แนวทางการจัดการเขตพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามหลักช่วงชั้นโอกาสทางนันทนาการ	174
9.5 การจัดกิจกรรมนันทนาการทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมกับแต่ละเขตพื้นที่ตามหลักช่วงชั้นโอกาสทางนันทนาการ	182
9.6 สรุปบทที่ 9	185
บทที่ 10 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	187
10.1 ความหมายและวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	188
10.2 แนวคิดและหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	189
10.3 ลักษณะและมาตรฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	190
10.4 แนวทางปฏิบัติและองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	192
10.5 กิจกรรมและประเภทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	195
10.6 ประเภทของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	197
10.7 หลักการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	198
10.8 สรุปบทที่ 10	204

บทที่ 11 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	209
11.1 ความหมายและวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	209
11.2 แนวคิดและหลักการของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	210
11.3 ลักษณะและองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	212
11.4 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของประเทศไทย	215
11.5 นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	218
11.6 ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	220
11.7 สรุปบทที่ 11	221
บทที่ 12 การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา	225
12.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา	225
12.2 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรณีวิทยา	226
12.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา	231
12.4 สรุปบทที่ 12	233
บทที่ 13 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	235
13.1 ความหมายและองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	236
13.2 ข้อดีของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	238
13.3 รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	240
13.4 การปฏิบัติตนของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	244
13.5 การให้บริการจัดท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศไทย	246
13.6 แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	248
13.7 แนวทางบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	252
13.8 สรุปบทที่ 13	253
บทที่ 14 การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและบันเทิง	257
14.1 เป้าหมายของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและบันเทิง	258
14.2 ประเภทของกิจกรรมกีฬาและบันเทิง	259
14.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและบันเทิง	268
14.4 สรุปบทที่ 14	269

บทที่ 15 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	271
15.1 ความหมายและวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	272
15.2 ประเภทและองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	272
15.3 รูปแบบบริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	275
15.4 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบการแพทย์แผนไทย	286
15.5 สรุปบทที่ 15	299
บรรณานุกรม	301
ประวัติผู้เขียน	307
แนะนำรายชื่อนักศึกษาวิชาการท่องเที่ยว	309